

Καλλιεργώντας τη νατουραλιστική νοημοσύνη των παιδιών.

Οι Θαυμαστοί συγκάτοικοί μας στις ελληνικές Θάλασσες: τα Θαλάσσια Θηλαστικά.

Φάλαινες, φουσητήρες, σταχτοδέλφια, ρινοδέλφια, φώκιες και ζιφιοί...Είναι όλα Θαλάσσια Θηλαστικά που ζούνε στις ελληνικές Θάλασσες. Εννέα είδη Θαλάσσιων Θηλαστικών ζούνε μόνιμα στις Θάλασσές μας και πέντε είδη ζούνε περιστασιακά. Μοιραζόμαστε δηλαδή το ίδιο...σπίτι. Πόσα ξέρουμε όμως γι αυτά τα υπέροχα πλάσματα; Πολύ λίγα σ' αλήθεια. Ακόμη λιγότερα ξέρουμε για τις δυσκολίες που προκαλούμε σε αυτά τα είδη εμείς οι άνθρωποι. Τα Θαλάσσια Θηλαστικά, π.χ., επικοινωνούν με «σόναρ», με υπέρηχους, είναι πάρα πολύ ευαίσθητα στους ήχους. Ένα πλοίο που περνάει από κοντά τους ακούγεται στα αυτιά τους σαν ένας εκκωφαντικός θόρυβος.

Οι υπέρηχοι είναι τα «μάτια» αυτών των ζώων. Ένα δελφίνι που «βλέπει» έναν άνθρωπο να πλησιάζει του κάνει υπερηχογράφημα! Αυτό που βλέπει είναι το εσωτερικό του ανθρώπου. Φανταστείτε τι προβλήματα λοιπόν προκαλούμε σε αυτά τα ζώα όχι μόνο με τους θορύβους μας αλλά και με την υπεραλίευση, αφού «ψαρεύουμε στα ίδια νερά» και δεν τους αφήνουμε αρκετή τροφή να φάνε. Καμιά φορά μάλιστα κάποιοι τα θανατώνουν ηθελημένα.

Ας παίξουμε λοιπόν μερικά παιχνίδια στην τάξη για να γνωρίσουμε τα Θαλάσσια Θηλαστικά που είναι δυστυχώς απειλούμενα και δείκτες της υγείας της Θάλασσάς μας.

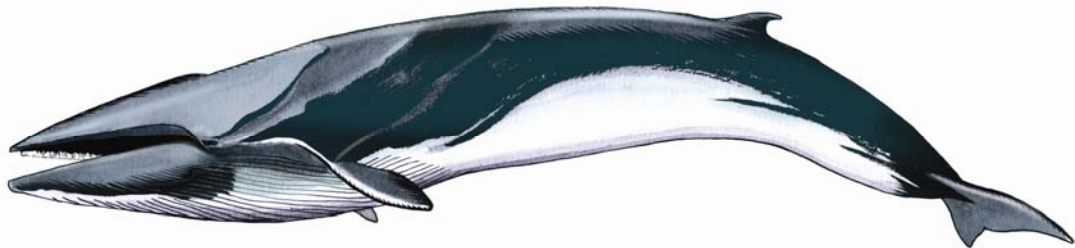
Υλικά που θα χρειαστείτε: εικόνες από τα 9 Θαλάσσια Θηλαστικά που ζούνε στην Ελλάδα, φωτοτυπημένες και κολλημένες σε καρτελάκια έτσι ώστε να μπορεί κάθε παιδί να πάρει ένα καρτελάκι.

Βήμα 1^ο: Ας κολυμπήσουμε κι εμείς.

Στις Θάλασσές μας ζούνε εννιά Θαλάσσια Θηλαστικά:

Η πτεροφάλαινα, ο φουσητήρας, ο ζιφιός, η φώκαινα, το ρινοδέλφιο, το σταχτοδέλφιο, το ζωνοδέλφιο και το κοινό δελφίνι και η μεσογειακή φώκια.

Μοιράστε σε κάθε παιδί ένα καρτελάκι, τυχαία, με κάποιο από τα 9 Θηλαστικά.

Πτεροφάλαινα

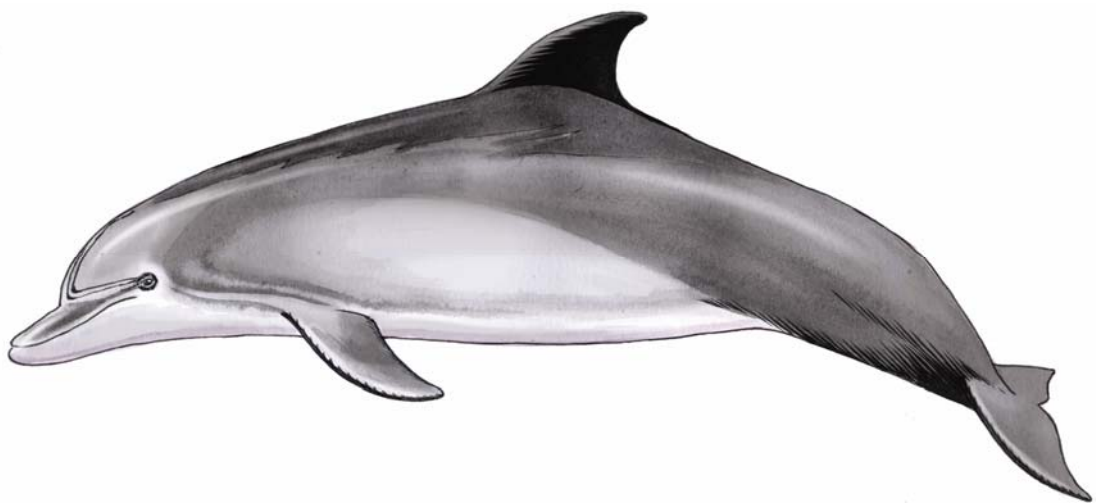
Φουσητήρας

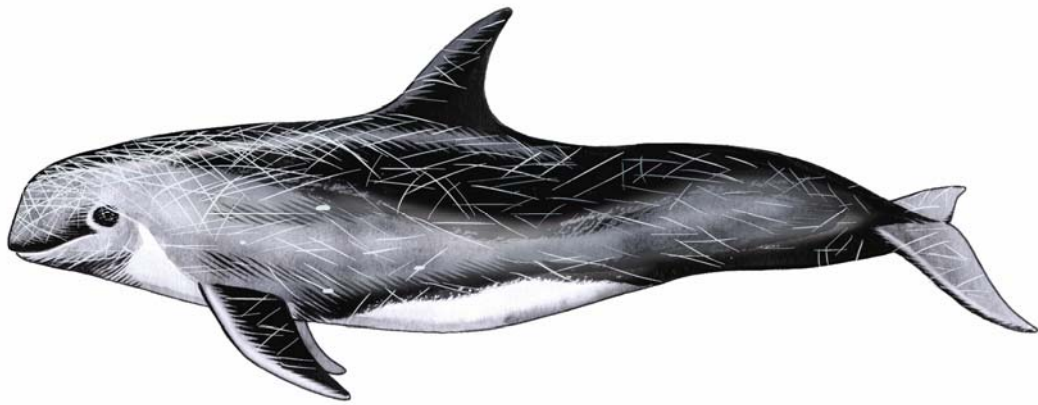
Ζιφιός

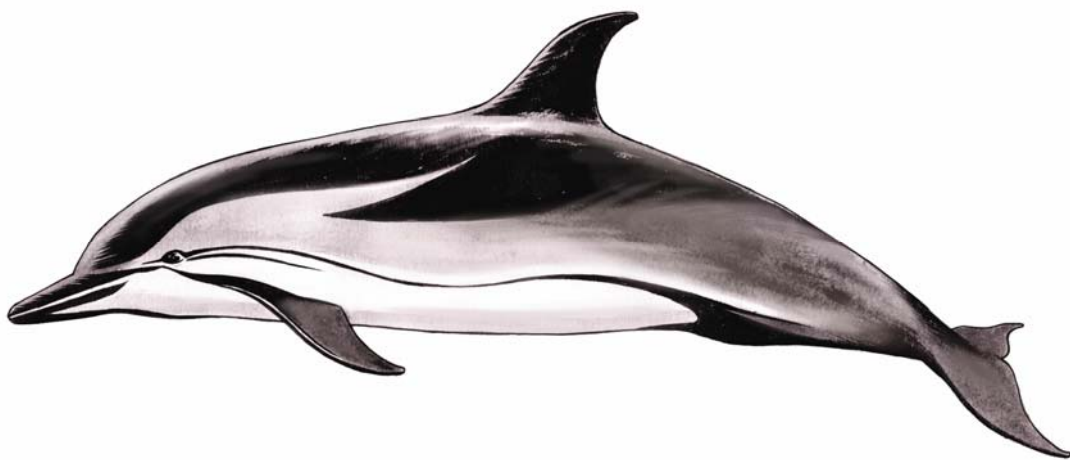
Φώκαινα

Ρινοδέλφιο

Σταχτοδέλφινo

Ζωνοδέλφινo

Κοινό δελφίνι

Φώκια

Η κάρτα είναι μυστική. Δημιουργήστε κλίμα μυστηρίου πριν μοιράσετε τις κάρτες. «Ποιο ζώο της Θάλασσας θα σου τύχει; Είναι μυστικό. Μην δει κανείς τη κάρτα σου».

Ζητήστε από τα παιδιά να παρατηρήσουν προσεκτικά το ζώο τους. Μπορούν να φανταστούν ποιο ζώο είναι; Τα βοηθάμε ψιθυρίζοντας στο αυτί τους το όνομα του κάθε ζώου.

Στη συνέχεια απλώνουμε στο πάτωμα εννέα διαφορετικά πανιά. Είναι η φωλιά του κάθε είδους. Κάθε πανί έχει απάνω την εικόνα ενός από τα εννέα ζώα. Τα παιδιά πρέπει να βρουν τη φωλιά τους. Γίνονται εννέα ομάδες.

Βήμα 2^ο: Κινητικά παιχνίδια.

Η κάθε ομάδα πρέπει να παρατηρήσει καλά το ζώο της και έρθει στη μέση του κύκλου, όλη μαζί η ομάδα, να κολυμπήσει όπως φαντάζεται ότι κολυμπάει αυτό το ζώο. Ο εκπαιδευτικός βοηθάει παίζοντας μαζί με την κάθε ομάδα. Τα δελφίνια πηδάνε, οι πτεροφάλαινες ξεφυσάνε ένα σιντριβάνι νερό, οι φώκιες ψάχνουν σπηλιά να γεννήσουν τα παιδιά τους, οι πτεροφάλαινες είναι βαριές αλλά ευκίνητες κλπ. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να διαβάζει ένα χαρακτηριστικό για κάθε ζώο, για να βοηθήσει την ομάδα να φανταστεί την κίνησή του:

Πτεροφάλαινα:

Είσαι το δεύτερο μεγαλύτερο ζώο του πλανήτη, φτάνεις τα 23 μέτρα, ζυγίζεις 75 τόνους, έχεις τεράστιο κεφάλι και καρδιά όσο ένα μικρό αυτοκίνητο. Εκτοξεύεις κάθετα ένα σιντριβάνι από νερό κάθε φορά που εκπνέεις. Πολύ μεγάλο. Φτάνει τα έξι μέτρα. Τρέφεται με μικρο-οργανισμούς, με πλαγκτόν.

Ψυσητήρας: Το κεφάλι σου μόνο ζυγίζει 8 κιλά! Είναι το μεγαλύτερο κεφάλι ζώου σε όλο το ζωικό βασίλειο. Εκτοξεύεις κι εσύ σιντριβάνι με νερό όταν εκπνέεις. Σου αρέσουν τα καλαμάρια. Βουτάς βαθιά, στα 2000 μέτρα. Πριν βουτήξεις βγάζεις την ουρά σου έξω από το νερό.

Ζιφιός:

Μοιάζεις με δελφίνι, αλλά είσαι πιο μεγάλος. Είσαι εξαιρετικός δύτες και μπορείς να βουτήξεις και στα 3000 μέτρα και να μείνεις κάτω από το νερό ως και 1,5 ώρα.

Σταχτοδέλφινιο:

Σταχτής γεννιέσαι αλλά σύντομα χάνεις το χρώμα σου. Όταν αρχίζεις να παλεύεις με τα άλλα δελφίνια, τα δόντια τους αφήνουν σημάδια στο σώμα σου. Οι γρατζουνιές αυτές κρατάνε για όλη σου τη ζωή. Είσαι το μεγαλύτερο από όλα τα δελφίνια. Σου αρέσουν τα καλαμάρια και τα ψάρια. Σου αρέσουν τα ακροβατικά.

Ρινοδέλφινιο:

Είσαι το δεύτερο μεγαλύτερο δελφίνι στις ελληνικές θάλασσες μετά το σταχτοδέλφινιο. Σου αρέσει ο μπακαλιάρος, το μπαρμπούνι, η σαρδέλα και ο γαύρος. Το άλμα σου φτάνει στα 8μ! Πρωταθλητής στο άλμα εις ύψος! Σου αρέσει να παίζεις με τα σκάφη που περνάνε.

Ζωνοδέλφινιο:

Είσαι το πιο κοινό δελφίνι στις ελληνικές θάλασσες. Έχεις μια μαύρη λεπτή γραμμή ή «ζώνη» που ξεκινά από το μάτι σου και φτάνει ως την κοιλιά σου. Τρέχεις, κολυμπάς με 60 χλμ. την ώρα.

Κοινό δελφίνι:

Έχεις ωραία χρώματα. Βουτάς στα 300 μ. και για περισσότερο από 8 λεπτά. Σου αρέσει ο γαύρος, η σαρδέλα, και η ζαργάνα

Φώκαινα:

Είσαι μικρή, κοντόχοντρη και δεν έχει μακρύ ρύγχος, όπως τα δελφίνια. Είσαι πολύ ντροπαλό ζώο και οι άνθρωποι δεν ξέρουν πολλά για σένα.

Μεσογειακή φώκια:

Προτιμάς τις μοναχικές, σκοτεινές, θαλασσινές σπηλιές. Τα αρσενικά φυλάτε την περιοχή σας και την προστατεύετε από άλλα αρσενικά. Οι τσακωμοί σας συχνά καταλήγουν σε τραυματισμούς. Τα θηλυκά είστε πολύ καλές φίλες μεταξύ σας.

Βήμα 3^ο: Προσοχή κίνδυνος!

Ο εκπαιδευτικός εκφωνεί μια δραστηριότητα του ανθρώπου. Αν τα ζώα κρίνουν ότι η δραστηριότητα τους βλάπτει σηκώνονται όρθια λυπημένα. Ο εκπαιδευτικός λέει:

- Θόρυβος στη θάλασσα
- Πετρελαιοκηλίδα
- Σκουπίδια στη θάλασσα
- Ψάρεμα με δυναμίτη
- Ψάρεμα με δίχτυα που σαρώνουν όλα τα ψάρια στη θάλασσα
- Αιχμαλωσία δελφινιών

Ενδιάμεσα ο εκπαιδευτικός εκφωνεί και καλές δραστηριότητες ή ουδέτερες:

- Ανακύκλωση
- Καθαρισμός παραλίας

-Ψάρεμα με τα σωστά δίκτυα που δε σαρώνουν τη θάλασσα από τα ψάρια της
-Θαλάσσια πάρκα όπως το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο της Αλοννήσου
Κλπ.

Βήμα 4^ο: Και πάλι άνθρωποι.

Το παιχνίδι τελειώνει με την κατάθεση του ρόλου. Τι μπορούμε να κάνουμε τελικά οι άνθρωποι για να προστατεύουμε τα ζώα που γνωρίσαμε;

Περισσότερο παιδαγωγικό υλικό για την κλιματική αλλαγή στο <http://www.wwf.gr/>.
Μπορείτε να φωνάξετε το WWF στο σχολείο σας για ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα.
Τηλ. 210 3314 893.

Ελένη Σβορώνου